T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

COP31 TÜRKİYE ANTALYA

Sayı :30824082-610/ 17085405
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

21 Ekim 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

Mustafa Kemal Mahallesi Eskişehir Devlet Yolu (Dumlupınar Bulvarı) 9. km. No: 278 Çankaya / Ankara
İrtibat: Şube Müdürü-Haydar DEMİRER Tel: 410 14 57
Faks:418 74 63 e-posta: haydar.demirer@csb.gov.tr elektronik ağ: www.csb.gov.tr

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN İBRAHİM AKIN'IN
TBMM 7/46617 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

7/46617
GK 3

SORULAR

1) Afşin-Elbistan A Termik Santralı'nın dördüncü ünitesine ilişkin bilirkişi raporunda tespit edilen çevre mevzuatına aykırılıklar halikında Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir?
2) Raporda belirtilen hava emisyonu sınır değerlerinin aşılması nedeniyle santral işletmesine bugüne kadar hangi idari yaptırımlar uygulanmıştır? Bu yaptırımların tarihleri ve kapsamı nedir?
3) Santralın çevre izin ve lisans koşullarını karşılamadığı yönündeki bilirkişi tespitleri doğrultusunda çevre izin ve lisans belgelerinin iptali veya askıya alınması yönünde herhangi bir işlem başlatılmış mıdır?
4) Aynı sahada faaliyet gösteren tüm tesislerin birlikte değerlendirilmesini zorunlu kılan entegre çevresel değerlendirme yükümlülüğünün yerine getirilmediği iddiası doğru mudur? Doğru ise bunun sorumluları hakkında herhangi bir idari işlem yapılmış mıdır?
5) Son on yıl içerisinde Afşin-Elbistan Termik Santralı ve çevresinde gerçekleştirilen baca gazı, hava kalitesi ve sürekli emisyon ölçümlerinin sonuçları nelerdir? Bu sonuçlar kamuoyuyla neden düzenli ve şeffaf biçimde paylaşılmamaktadır?
6) Afşin-Elbistan bölgesinde hava kirliliğine bağlı solunum yolu hastalıkları, KOAH, astım, kalp-damar hastalıkları ve kanser vakalarına ilişkin Bakanlığınız ile Sağlık Bakanlığı arasında yürütülen ortak bir epidemiyolojik çalışma bulunmakta mıdır?
7) Bilirkişi raporunda "ciddi ve sürekli risk" bulunduğunun belirtilmesi üzerine halk sağlığının korunması amacıyla santralın ilgili ünitesinin faaliyetinin durdurulması yönünde herhangi bir değerlendirme yapılmış mıdır?
8) Santralın çevresinde bulunan tarım alanları, yerüstü ve yeraltı su kaynaklan ile doğal yaşam üzerindeki etkilerin belirlenmesine yönelik son beş yıl içerisinde hangi bilimsel çalışmalar yürütülmüştür?
9) Afşin-Elbistan Havzası için kömürden çıkış ve adil geçiş politikalarına ilişkin Bakanlığınızın hazırladığı bir eylem planı bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa içeriği nedir?

CEVAPLAR

1,3,9) Kahramanmaraş İli, Afşin İlçesi sınırlarında yapılan "Afşin Elbistan A termik Santrali 5. ve 6. Ünite İlave Projesi" ile ilgili verilen 27/12/2024 tarih ve 8097 karar numaralı "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararının iptali ve yürütmesinin durdurulması istemiyle Bakanlığımız aleyhine davalar açılmış olup, yargı süreci halen devam etmektedir.

Ayrıca, Bakanlığımıza ÇED başvurusu yapılan projelerde olduğu gibi Afşin Elbistan A termik Santrali 5. ve 6. Ünite İlave Projesinin ÇED süreci ve çalışmaları; 2872 sayılı Çevre Kanunu ile 5491 sayılı Çevre Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna istinaden çıkarılan Yönetmeliklerin ilgili hükümleri ve diğer mer'i mevzuat hükümleri çerçevesinde yürütülmüş ve ÇED Raporu söz konusu mevzuata uygun olarak hazırlanmış olduğundan, Bakanlığımızca gerçekleştirilen iş ve işlemlerde "Çevre Kanunu'na herhangi bir aykırılık" ya da mevzuata uygunsuzluk söz konusu değildir.

2) Bakanlığımızca 2026 yılında Afşin Elbistan Elektrik Üretim ve Ticaret Anonim Şirketi'ne Çevre Kanunu'nun 20 nci maddesi b bendi (hava emisyonu sınır değerlerinin aşılması) gereğince 3 adet idari para cezası uygulanmıştır.

4) Yaygın olarak bilinen tanımıyla Kümülatif Etki; "bir eylemin (proje, proje faaliyeti) geçmişteki, mevcut veya gelecekteki başka insan faaliyetleri ile birlikte çevrede yol açtığı değişiklikler" şeklinde ifade edilmektedir. Basit şekliyle kümülatif etkiler; "birden fazla projenin birleşik etkilerinin sebep olduğu, çevresel ve toplumsal etkilerin alıcılar üzerindeki potansiyel etkileridir." Kümülatif Çevresel Etki Değerlendirmesi ise, çevre üzerindeki bu potansiyel etkilerin tamamının ele alındığı çalışmalar bütününü ifade eder. Bilindiği üzere Ülkemizde proje düzeyindeki ÇED, ÇED Yönetmeliği'nin yürürlüğe girdiği 1993 yılından bu yana uygulanmaktadır

Bu bağlamda "Afşin Elbistan A termik Santrali 5. ve 6. Ünite İlave Projesi" ile ilgili verilen 27/12/2024 tarih 8097 karar sayılı ÇED olumlu kararına altlık teşkil eden Nihai ÇED Raporunda SKHKK (Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü) Yönetmeliği Ek-2 kapsamında HKKD (Hava Kirlenmesine Katkı Değeri) en yüksek olan inceleme alanlarında ve ormanları, sanayi tesisleri ve yerleşim yerleri gibi farklı arazi kullanım türlerine sahip alanlarda tanımlanan noktalarda yer seviyesi konsantrasyon değerleri (HKKD) ile arka planı ve halihazırda bölgenin hava kalitesi üzerindeki yükü temsil eden (mevcut santraller (A Santrali ve B Santrali) ocak işletme sahası, atık depolama sahası vb. tesisler) Senaryo 1 (İlave V. ve VI. Ünite) ve Senaryo 2 (İlave V. ve VI Ünite ile "Afşin C Termik Santralı, Açık Kömür İşletmesi ve Düzenli Depolama Alanı Projesi") için mevcut durum ölçüm sonuçları eklenik olarak değerlendirilerek toplam kirlenme değerleri (TKD) belirlenmiş ve kümülatif değerlendirme yapılmıştır.

5) Bakanlığımızca, Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği ve Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri (SEÖS) Tebliği kapsamında kirletici vasfı yüksek sanayi tesislerinde oluşan baca gazı emisyonları SEÖS ile anlık olarak takip edilmekte, elde edilen veriler ve oluşturulan raporlar Bakanlığımız Sürekli İzleme Merkezi (SİM) sisteminde elektronik olarak arşivlenmektedir. Kahramanmaraş ili, Afşin ilçesinde faaliyet gösteren Çelikler Afşin- Elbistan A Santrali Elektrik Üretim A.Ş. işletmesinde 4 adet bacada SEÖS bulunmakta ve online olarak takip edilmektedir.

6,7,8) 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili yönetmelikler doğrultusunda Bakanlığımız görev, yetki ve sorumlulukları kapsamında çalışmalar yürütülmektedir. Halk sağlığına ilişkin bilgilerin Sağlık Bakanlığı'ndan alınmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.